

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu Výtvarná výchova

Předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 1.–5. ročníku:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 1 hodinu týdně
3. ročník – 1 hodinu týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá většinou ve třídách, je možné zařadit také práci v přírodě nebo návštěvu výstavy výtvarných prací.

V základním vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tvůrčími činnostmi (*rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků*) je žák veden k odvaze a chuti uplatnit své prožitky a pocity. Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi hledání nových možností pro uplatnění vlastní tvorby i děl výtvarného umění.

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje žáky s různými výtvarnými technikami
- vede žáka k chápání procesu tvorby jako způsobu vyjadřování vlastních prožitků a postojů

Předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarná výchova

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání okolního světa a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu obraznému vyjádření
- žáci se učí využívat poznatky v dalších činnostech
- žáci se učí zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problému

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- učitel vede žáky k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož obrazného vyjádření a žáci se učí zaujímat k nim svůj postoj
- žáci se učí samostatně kombinovat obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci jsou vedeni k tomu, aby využívali získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o termíny z výtvarné oblasti
- žáci se zapojují do diskuse nad výtvarnou prací, respektují názory jiných

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k práci ve skupině, učitel vede žáky k pomoci
- žáci se učí respektovat různorodost obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- žáci se učí chápat estetické požadavky na životní prostředí

Kompetence pracovní

- žáci se učí používat samostatně různé výtvarné techniky
- žáci se učí dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v praxi

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Seznamuje se s technikou malby krycími vodovými barvami, temperami, voskovým pastelem Umí míchat barvy Seznamuje se s teplými a studenými tóny barev Dovede techniku rozfoukávání barev Uspořádá prvky v prostoru i na ploše Seznamuje se a rozpoznává tvary, barvy a objekty Seznamuje se s různými druhy štětců a učí se je používat Seznamuje se s organizací vlastní výtvarné práce	Malba Použití prstových barev Míchání barev Teorie barev Rozpíjení barev Rozlišení tmavé a světlé plochy Vhodné použití štětců	OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, rozvoj kreativity, podporování dovedností a přínos vědomostí, které se týkají duševní hygieny VMEGS – rozvíjí vztah ke kultuře ENV – vnímání estetických hodnot k prostředí, vztah člověka k prostředí MEDV – svobodné vyjádření vlastních postojů, spolupráce mezi jednotlivci Vybraná průřezová témata prolínají celým vzdělávacím oborem	
Seznamuje se s kresbou měkkou tužkou, křídou a dřívkem	Kresba – vlastnosti linie, tvaru, druhy linie a jejich uspořádání v ploše, uspořádání linií do celků		
Modeluje z plastelíny, z těsta, z hlíny	Seznámení s různými druhy Materiálů – jejich zrakové a tvarové vnímání		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zná technikou koláže, frotáže Seznamuje se s výtvarným zpracováním přírodních materiálů	Další výtvarné techniky motivované fantazií Nalepování, dotváření, otisk, vrypy		
Seznámí se se známými ilustracemi J. Lady, O. Sekory, J. Čapka, A. Borna, H. Zmatlíkové, Z. Mullera	Ilustrátoři dětských knih, funkce ilustrací		
Na základě poznání výtvarných technik děti umí vyjádřit vlastní prožitky a smyslové i citové vjemy	Práce jednotlivce, skupinová práce, závěrečné hodnocení a sebehodnocení výtvarných prací	Čj – literární výchova	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Zvládá se techniku malby krycími vodovými barvami, temperami, voskovým pastelem</p> <p>Umí míchat barvy</p> <p>Rozlišuje teplé a studené tóny barev</p> <p>Zvládá techniku rozfoukávání barev</p> <p>Uspořádá prvky v prostoru i na ploše</p> <p>Umí rozpoznávat a pojmenovávat tvary, barvy a objekty</p> <p>Používá různé druhy štětců</p> <p>Seznamuje se s vlastní výtvarnou prací</p>	<p>Malba – míchání barev, teorie barev, vhodné použití štětců, použití prstových barev, rozpíjení barev, rozlišování tmavé a světlé plochy</p>	<p>OSV – využití vlastní tvořivosti, nápadů, originality; rozvoj základních dovedností pro práci v kolektivu</p> <p>MKV – seznamování s rozmanitostí různých kultur; uvědomování si vlastní identity</p> <p>ENV – příroda, sociální prostředí jako zdroj inspirace pro utváření uměleckých hodnot; zamyšlení nad vztahem přírody a člověka</p>	
<p>Zvládá kresbu měkkou tužkou, křídou, dřívkem</p>	<p>Kresba – vlastnosti linie, tvaru, druhy linie a jejich uspořádání v ploše, uspořádání linií do celků</p>		
<p>Modeluje z plastelíny, z těsta, z moduritu, z hlíny</p> <p>Tvaruje papír</p>	<p>Seznámení s různými druhy materiálů – jejich zrakové a hmatové vnímání</p>		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Umí techniku koláže, frotáže Dovede výtvarně zpracovat přírodní materiál – nalepování, dotváření, otisk, vrypy	Další výtvarné techniky motivované fantazií		
Učí se poznávat známé ilustrace např. J. Lada, O. Sekora, H. Zmatlíková, J. Čapek, A. Born, Z. Muller	Ilustrátoři dětských knih, funkce ilustrací	Čj – literární výchova	
Na základě poznání výtvarných technik umí děti vyjádřit vlastní prožitky a smyslové i citové vjemy	Práce jednotlivce, skupinová práce, závěrečné hodnocení a sebehodnocení výtvarných prací		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Zvládne techniku malby vodovými a temperovými barvami, voskovými a suchými pastely</p> <p>Umí míchat barvy</p> <p>Rozlišuje teplé a studené tóny barev</p> <p>Zvládá techniku rozfoukávání barev</p> <p>Uplatňuje uspořádání prvků na ploše</p> <p>Rozpoznává a pojmenovává tvary, barvy a objekty</p> <p>Dovede používat různé druhy štětců</p> <p>Učí se organizovat svou vlastní výtvarnou práci</p>	<p>Malba</p> <p>míchání barev, rozpíjení barevných skvrn, správný výběr štětců, teorie barev, rozvržení malby na plochu</p> <p>výkresu, využívání kontrastu tmavé a světlé plochy</p>		
<p>Zvládá kresbu měkkou tužkou, dřívkem, perem a křídou</p>	<p>Kresba</p> <p>vlastnosti linií, druhy linií a jejich uspořádání na ploše, zakreslování detailů</p>		
<p>Modeluje z plastelíny, těsta, hlíny a moduritu</p> <p>Umí tvarovat papír různými způsoby.</p>	<p>Modelování</p> <p>různé druhy materiálů, jejich zrakové a hmatové vnímání, poznávání jejich vlastností</p>		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zvládá koláž, frontáž Umí výtvarně zpracovat přírodní materiál	Výtvarné techniky motivované fantazií		
Poznává ilustrace známých českých malířů J. Lada, O. Sekora, H. Zmatlíková, J. Čapek, M. Aleš, A. Born	Ilustrace českých knih, funkce ilustrace	Čj – literární výchova	
Vyjádřuje své prožitky, smyslové a citové vjemy pomocí svého výtvarného projevu	Práce jednotlivce, skupinové práce, hodnocení svých výtvarných prací i prací ostatních		Vv prolíná všemi vzdělávacími obory

Vzdělávací oblast: Umění kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období</p> <p>Zvládne malbu štětcem, rozlévání barev a kombinaci různých technik</p> <p>Umí barevně vyjádřit své pocity a nálady</p> <p>Pojmenovává a porovnává světelné poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy</p> <p>Komunikuje o obsahu svých děl</p>	<p>Malba – hra s malbou, míchání barev, malba vodovými a temperovými barvami, suchým a voskovým pastelem</p>	<p>ENV – ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – základní podmínky života – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) <p>MKV – kulturní difference</p> <ul style="list-style-type: none"> – lidské vztahy (empatie) – etnický původ <p>MEDV – stavba mediálních sdělení</p>	<p>Náročnost práce bude postupně zvyšována podle věku žáků</p>
<p>Prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období</p> <p>Dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu</p> <p>Zvládne obtížnější práce s linií</p> <p>Užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků</p>	<p>Kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl, kresba dle skutečnosti</p>		

Vzdělávací oblast: Umění kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozeznává grafické techniky Zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti Hledá a nalézá vhodné prostředky pro své vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků	Grafické techniky – tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika		
Prohloubí si znalosti z 1. období, Získává cit pro prostorové ztvárnění zkušenosti získané pohybem a hmatem	Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádky, drátů, tvary ze zmačkaného papíru Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat – reliéf, sluch – výtvarné zpracování hudebních motivů	Hv – hudební nástroje	
Umí výtvarně zpracovat přírodní materiály – nalepování, dotváření apod.	Další techniky – koláž, frotáž, muchláž		
Pozná ilustrace známých českých ilustrátorů Porovnává různé interpretace, přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Ilustrátoři dětské knihy Lada, Sekora, Zmatlíková, Aleš, Trnka		

Vzdělávací oblast: Umění kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

1. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období</p> <p>Zvládne malbu štětcem, rozlévání barev a kombinaci různých technik</p> <p>Umí barevně vyjádřit své pocity a nálady</p> <p>Pojmenovává a porovnává světelné poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy</p> <p>Komunikuje o obsahu svých děl</p>	<p>Malba – hra s malbou, emocionální malba, míchání barev, Goethův barevný kruh, barevný kontrast, malba vodovými a temperovými barvami, suchým a voskovým pastelem</p>	<p>ENV – ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – základní podmínky života – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) <p>MKV – kulturní difference</p> <ul style="list-style-type: none"> – lidské vztahy (empatie) – etnický původ <p>MEDV – stavba mediálních sdělení</p>	<p>Náročnost práce bude postupně zvyšována podle věku žáků</p>
<p>Prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období</p> <p>Dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu</p> <p>Zvládne obtížnější práce s linií</p> <p>Užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků</p>	<p>Kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl, kresba dle skutečnosti, kolorovaná kresba – ilustrace</p>		

Vzdělávací oblast: Umění kultura

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

2. část

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozeznává grafické techniky Zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti	Grafické techniky – tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika, dekorace		
Prohloubí si znalosti z 1. období, Získává cit pro prostorové ztvárnění zkušenosti získané pohybem a hmatem Hledá a nalézá vhodné prostředky pro své vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků	Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů, tvary ze zmačkaného papíru, kašírování, reliéfy, prostorové útvary Rozvíjení smyslové citlivosti, souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat – reliéf, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů	Hv – hudební nástroje	
Umí výtvarně zpracovat přírodní materiály – nalepování, dotváření	Další techniky – koláž, frotáž, muchláž		
Pozná ilustrace známých českých ilustrátorů Porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Ilustrátoři dětských knih Malířský rukopis – Z. Müller, A. Born, J. Čapek		